

MEMORIE VAN TOELICHTING

Voorontwerp van decreet betreffende onderwijsinspectie 2.0

I. ALGEMENE INLEIDING

Dit voorontwerp van decreet bevat enkele fundamentele wijzigingen aan het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs.

Gelet op het belang en op de zéér specifieke inhoud van de decretale bepalingen is er voor geopteerd om ze niet op te nemen in een "verzameldecreet".

De wijzigingen kunnen opgedeeld worden in vijf thema's: (1) referentiekaders voor onderwijskwaliteit en voor CLB-kwaliteit, (2) het doorlichtingsscenario, (3) de voorlopige erkenning van nieuwe scholen, (4) de samenwerking met de inspecteurs-adviseurs levensbeschouwelijke vakken en (5) de rechtspositie van de onderwijsinspectie.

Hieronder, in punt II., wordt elk van deze thema's uitvoerig toegelicht.

Deze wijzigingen hebben ook gevolgen voor de bepalingen in een aantal zgn. niveau-decreten, met name: het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap en de codex secundair onderwijs van 17 december 2010.

II. VOORNAAMSTE BEPALINGEN

1) Referentiekaders voor onderwijskwaliteit en voor CLB-kwaliteit

De beleidsnota onderwijs 2014-2019 bepaalt het volgende :

"In overleg met het onderwijsveld zorg ik voor een aanvulling van het referentiekader voor onderwijskwaliteit door duidelijke kwaliteitscriteria, normen en/of ontwikkelingsschalen op te stellen.

Op die manier kunnen de bevindingen van de kwaliteitsbewaking door de school zelf het startpunt zijn van een doorlichting door de onderwijsinspectie. Dit zal leiden tot een nog meer gedifferentieerde doorlichting, zowel wat betreft intensiteit als frequentie.

Ik schep duidelijkheid over de verwachte output en het gewicht ervan bij het kwaliteitstoezicht door de inspectie. De inspectie vraag ik om in de toekomst nog meer in te zetten op transparantie en een participatieve aanpak van de doorlichting."

Het referentiekader onderwijskwaliteit en het referentiekader CLB-kwaliteit, - die het CIPO-kader vervangen -, zetten verwachtingen uit voor kwaliteitsvol onderwijs en voor kwaliteitsvolle leerlingenbegeleiding.

Het gaat om verwachtingen die tot stand kwamen in cocreatie met verschillende stakeholders. Ze weerspiegelen de beleidskracht van de Vlaamse scholen en van de CLB's en waarderen de professionaliteit van de schoolteams en van de CLB-teams.

Beide referentiekaders, die door de Vlaamse Regering in een besluit zullen worden opgenomen, bieden houvast en respecteren de autonomie van de instellingen. Ze stimuleren scholen en CLB's om hun eigen (kwaliteits)beleid verder te ontwikkelen en een

eigen weg uit te tekenen. Ze ondersteunen de dialoog tussen de verschillende onderwijspartners, als cruciaal element om tot verbetering te komen.

De decretale verankering van de referentiekaders, zorgt ervoor dat zowel de scholen en de CLB's als de onderwijsinspectie gebonden zijn door een gemeenschappelijk kader wat kwaliteitsverwachtingen betreft.

2) Nieuw doorlichtingsscenario

Het uitwerken van en het werken met een referentiekader (voor onderwijskwaliteit en voor CLB-kwaliteit) veronderstelt ook aanpassingen aan het doorlichtingsscenario.

Het scenario zoals uitgetekend in het decreet van 8 mei 2009 wordt dan ook op enkele punten bijgestuurd.

Vertrouwen in de instellingen, oog voor zo weinig mogelijk planlast, vereenvoudiging, duidelijke, heldere teksten en een correcte invulling van het legaliteitsbeginsel vormden de uitgangspunten.

Zo wordt de termijn binnen dewelke een instelling moet doorgelicht worden, gewijzigd van 10 naar 6 jaar.

De begrippen doorlichting, referentiekader onderwijskwaliteit, referentiekader CLB-kwaliteit en toezichtkader zijn helder gedefinieerd.

De begrippen 'opvolgingsdoorlichting' en 'paritair college', 'erkenningsonderzoek' met de geëigende regels en procedures, verdwijnen en worden vervangen door het generieke begrip 'doorlichting'. De huidige adviezen na een doorlichting (1) 'gunstig', (2) 'beperkt gunstig' en (3) 'ongunstig' verdwijnen en het aantal adviezen wordt teruggebracht van drie naar twee. Ook de erkenningsonderzoeken van nieuwe instellingen, zijn doorlichtingen met dien verstande dat er in twee fasen gewerkt wordt.

De twee nieuwe adviezen zijn: "gunstig advies", hetgeen betekent dat de erkenning verder gezet wordt en "ongunstig advies", hetgeen betekent dat de procedure tot intrekking van de erkenning opgestart wordt.

Beide adviezen hebben twee varianten ; het "gunstig advies" kan de verplichting inhouden voor het bestuur om te werken aan de vastgestelde tekorten. Het "ongunstig advies" kan de mogelijkheid bevatten om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten mits het engagement van het bestuur om te werken aan de vastgestelde tekorten mét externe ondersteuning.

In de plaats van het vroegere verbeteringsplan komt dus de mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten, na het engagement tot externe ondersteuning.

Het bestuur heeft het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt , als het advies van het doorlichtingsteam dat vermeldt. Maakt het bestuur gebruik van dat recht, dan volgt er een nieuwe doorlichting na een door de onderwijsinspectie zelf gekozen termijn. In het doorlichtingsverslag zal vermeld worden wanneer die nieuwe doorlichting ten vroegste zal gebeuren. Op die manier kan het bestuur en het schoolteam het werken aan de tekorten plannen.

De figuur van het paritair college wordt daarbij verlaten gezien we ook hier terug gebruik maken van de basisfiguur van een doorlichting.

Maakt het bestuur geen gebruik van de mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt dan treedt de procedure tot intrekking van de erkenning in werking. Er is geen beroepsmogelijkheid, het bestuur legt zich in dat geval neer bij het advies en wenst ook niet meer te werken aan de tekorten.

In zeldzame gevallen zal het advies de mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt niet voorzien. Het moet mogelijk zijn dat, in situaties waarbij er sprake is van zeer ernstige (kwaliteits)problemen, onmiddellijk tot intrekking van de erkenning over gegaan wordt. De bescherming van de basisrechten van leerlingen en cursisten vereist die mogelijkheid.

In dat geval zal het bestuur de mogelijkheid hebben om beroep in te dienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de zestig kalenderdagen na het indienen van het beroep, voert dan een nieuw paritair samengesteld doorlichtingsteam, met een hiervoor toegevoegde voorzitter, de doorlichting in beroep uit. Het uitvoeringsbesluit zal dat verder uitwerken.

Bij opstart van nieuwe instellingen gebruiken we de termen "voorlopige erkenning", "erkenning" en "niet erkenning". Zie ook onder 3).

3) Voorlopige erkenning van nieuwe instellingen

In het basisonderwijs worden de laatste jaren regelmatig nieuwe scholen opgericht. Omdat het erkenningsonderzoek voorafgaand aan de start van het onderwijsaanbod moet gebeuren, kan de onderwijsinspectie geen onderzoek naar de onderwijskwaliteit van de nieuwe school uitvoeren. Bij gebrek hieraan, worden nieuwe scholen meteen erkend.

Als nadien blijkt dat de school onvoldoende kwaliteit biedt, is de stopzetting van een erkenning een tijdrovend proces. Volgens de huidige regelgeving moest er een doorlichting gebeuren, de betrokken school kon zich tegen een ongunstig advies verweren via het indienen van een verbeteringsplan. Dat betekent dat de erkenning van een nieuwe school momenteel pas stopgezet kan worden nadat een paritair college, na de afgesproken termijn voor verbetering, opnieuw een ongunstig advies uitspreekt. De procedure neemt meerdere schooljaren in beslag.

In het secundair onderwijs blijft de oprichting van scholen die voorheen nog niet waren opgenomen in de erkenning de voorbije decennia zeer beperkt, maar het capaciteitsprobleem dat zich de afgelopen jaren in het basisonderwijs manifesteerde, zal zich op termijn ook in het secundair onderwijs laten voelen.

Op dit ogenblik worden deze nieuwe scholen aan een inspectieonderzoek onderworpen zowel vóór als tijdens het opstartjaar. Op basis van de inspectieresultaten wordt over de erkenning en, eventuele financiering of subsidiëring beslist. Is deze beslissing gunstig dan gaat ze met terugwerkende kracht in vanaf 1 september van het oprichtingsjaar. Is het een school die erkend én gefinancierd of gesubsidieerd wordt, dan heeft het schoolbestuur in afwachting van die gunstige beslissing de bezoldiging van de personeelsleden en de werkingskost wel moeten prefinancieren, hetgeen een bepaalde financiële draagkracht in een overbruggingsperiode vergt.

Uit de praktijk blijkt dus dat het huidige wettelijke kader de onderwijsinspectie niet altijd in staat stelt om een afdoende kwaliteitscontrole uit te voeren. De regelgeving (zeker de regelgeving basisonderwijs) reikt vandaag onvoldoende handvatten aan om onderwijsinitiatieven met ondermaatse kwaliteit te vermijden of tijdig stop te zetten. Daarnaast is het aangewezen om de erkenningsprocedures voor de verschillende onderwijsniveaus te vereenvoudigen en op elkaar af te stemmen.

We passen bijgevolg de regelgeving in verband met de erkenning van nieuwe onderwijsinstellingen in zowel het leerplichtonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs als het

volwassenenonderwijs aan, zodat er een beter evenwicht ontstaat tussen het recht op kwalitatief onderwijs van de leerling of cursist en het recht om een (erkende en eventueel ook gefinancierde of gesubsidieerde) onderwijsinstelling op te richten.

Dat evenwicht komt er door de erkenning in twee fasen te laten verlopen: een nieuwe instelling zal in het kader van een snel en gericht erkenningsonderzoek eerst 'voorlopig erkend' worden. Korte tijd later, wanneer de instelling volop functioneert, volgt een doorlichting die kan resulteren in een erkenning.

Wat het deeltijds kunstonderwijs betreft, worden de nodige wijzigingen rechtstreeks aangebracht in het nieuwe voorontwerp van decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs waarvan de legistische weg quasi parallel loopt aan dit voorontwerp van decreet.

4) Samenwerking met de inspectie levensbeschouwelijke vakken

Zowel voor het erkenningsonderzoek van een nieuwe instelling, als voor de doorlichting kan de inspectie levensbeschouwelijke vakken een aanvullende, maar (vanuit de eigenheid van deze inspectie) specifieke opdracht krijgen van de inspecteur-generaal.

De inbreng van de inspecteurs-adviseurs levensbeschouwelijke vakken kan belangrijk zijn bij de beoordeling van de erkenningsvoorwaarde 'in het geheel van haar (i.c. de instelling) werking de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de rechten van de mens en van het kind in het bijzonder eerbiedigt'.

Het geheel van haar werking houdt immers alle leergebieden en vakken in, ook de levensbeschouwelijke vakken. De onderwijsinspecteurs zijn echter niet bevoegd voor het toezicht op deze vakken, zodat de medewerking van een inspecteur-adviseur levensbeschouwelijke vakken voor deze erkenningsvoorwaarde een meerwaarde kan zijn.

In uitzonderlijke gevallen kan er zich, tijdens de onderzoek voorafgaand aan een voorlopige erkenning of tijdens een doorlichting een probleem voordoen dat de inspecteur-adviseur levensbeschouwelijke vakken verder moet onderzoeken.

Hoewel de onderwijsinspectie tijdens het onderzoek in het kader van een voorlopige erkenning, niet alle erkenningsvoorwaarden kan nagaan, is het mogelijk dat ze via de voorwaarde "een goedgekeurd leerplan volgen" signalen opvangt dat er een probleem is voor een levensbeschouwelijk vak. Dat signaal moet verder onderzocht worden door de bevoegde inspecteur-adviseur.

De inspecteur-adviseur die in dat kader een opdracht krijgt (binnen zijn/haar decretale bevoegdheid), maakt een verslag van zijn/haar bevindingen. De inspecteur-adviseur behoort niet tot het team dat het onderzoek doet voor een voorlopige erkenning en niet tot het doorlichtingsteam ; hij/zij neemt bijgevolg geen deel aan de deliberaties.. Het team van inspecteurs komt autonoom tot haar advies en houdt daarbij rekening met alle relevante bronnen en elementen. Het verslag van de inspecteur-adviseur is één van de bronnen. Dat verslag zal in elk geval dienen om, indien nodig, acties te ondernemen. Dat kunnen acties zijn naar de leerkrachten van de betrokken levensbeschouwing, acties naar de betrokken erkende instantie,...

5) Rechtspositie van de onderwijsinspectie

Het kwaliteitsdecreet bevat een hele reeks bepalingen omtrent de rechtspositieregeling van de onderwijsinspectie.

In twee thema's van die rechtspositieregeling moeten dringend vereenvoudiging aangebracht worden :

- het thema met betrekking tot de aanstelling van inspecteurs, in het bijzonder het schrappen van de proeftijd,
- het thema met betrekking tot de selectieprocedures binnen de onderwijsinspectie, teneinde objectiviteit, transparantie en gelijke behandeling te combineren met effectiviteit, efficiëntie en vereenvoudiging.

III. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 2 tot en met 9.

Ingevolge de wijzigingen aan het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs worden volgende wijzigingen doorgevoerd in het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997:

- de voorlopige erkenning van nieuwe instellingen van het basisonderwijs wordt ook in het decreet basisonderwijs decretaal verankerd, overeenkomstig de principes van het nieuwe artikel 35 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs (cfr. voorliggend artikel 18).
Daarnaast wordt er een informatieplicht ingeschreven in hoofde van het school – of centrumbestuur over de voorlopige erkenning en de beslissing tot erkenning of niet-erkenning.
- De onderwijsinspectie heeft geen rol meer bij de opname in de erkenning van vestigingsplaatsen. Daarom werd voor het basisonderwijs artikel 35bis van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs geschrapt. De daarin opgenomen nog relevante bepalingen worden overgenomen in het decreet basisonderwijs.

Hoofdstuk 3. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Art. 10. tot en met 12.

Ingevolge de hierboven vermelde wijzigingen aan het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs wordt volgende wijziging doorgevoerd in het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs:

de voorlopige erkenning van nieuwe centra wordt ook in het decreet volwassenenonderwijs decretaal verankerd, overeenkomstig de principes van het nieuwe artikel 35 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs (cfr. voorliggend artikel 18). Deze principes worden zowel voor de centra voor volwassenenonderwijs (art. 10) als voor de centra voor basiseducatie (art. 11) ingevoerd. Hiertoe wordt ook een definitie van de onderwijsinspectie ingevoegd in het decreet betreffende het volwassenenonderwijs.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Art. 13 tot en met 15.

Ingevolge de hierboven vermelde wijzigingen aan het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs worden volgende wijzigingen doorgevoerd in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap:

- de voorlopige erkenning van nieuwe centra wordt ook in het decreet betreffende het stelsel van leren en werken decretaal verankerd, overeenkomstig de principes van het nieuwe artikel 35 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs (cfr. voorliggend artikel 18).
- De onderwijsinspectie heeft geen rol meer bij de opname in de erkenning van vestigingsplaatsen. Daarom werd voor het secundair onderwijs artikel 35ter van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs geschrapt. De daarin opgenomen nog relevante bepalingen worden overgenomen in het decreet betreffende het stelsel van leren en werken.

Hoofdstuk 5. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs

Art. 16. De begrippen doorlichting, referentiekader onderwijskwaliteit, referentiekader CLB-kwaliteit en toezichtkader worden helder gedefinieerd. Heldere begrippen komen de leesbaarheid van de teksten te goede.

De referentiekaders bevatten de kwaliteitsverwachtingen die tot stand kwamen met inbreng van de belanghebbenden.

Een doorlichting slaat voortaan op elke vorm van kwaliteitstoezicht die de onderwijsinspectie uitvoert en die resulteert in een verslag en in een advies aan de Vlaamse Regering over de voorlopige erkenning of de erkenning van een school of CLB-instelling

Art. 17. In artikel 4 van het kwaliteitsdecreet werd en wordt de rol van de onderwijsinstellingen en de CLB's in het waarborgen van de kwaliteit van het onderwijs en van de leerlingenbegeleiding beschreven.

De referentiekaders die in cocreatie met heel wat belanghebbenden tot stand zijn gekomen, worden hier decretaal verankerd. De kaders zijn opgebouwd rond de vier rubrieken: resultaten en effecten, ontwikkeling stimuleren, kwaliteitsontwikkeling en beleid.

Beide referentiekaders beschrijven een aantal context- en inputkenmerken waarmee instellingen best rekening houden om hun kernopdracht vorm te geven.

De kern van de referentiekaders bestaat uit kwaliteitsverwachtingen.

Die kwaliteitsverwachtingen staan in nauwe relatie met elkaar, grijpen op elkaar in en zijn niet hiërarchisch geformuleerd.

Het is belangrijk om het samenspel, de wisselwerking en het totaalbeeld van de referentiekaders voor ogen te houden.

De decretale verankering van de referentiekaders en het vast leggen ervan door de Vlaamse Regering, zorgt voor duidelijkheid op het onderwijsveld. Er is voortaan een gemeenschappelijke taal en het kwaliteitsbeleid in de onderwijsinstellingen en de CLB's wordt eenduidig gestimuleerd.

Art. 18 en 19. De erkenningsprocedure, zoals ze voorzien was in artikel 35 wordt vervangen door een procedure in twee fasen: de voorlopige erkenning en de erkenning.

Voorafgaand aan het opstartjaar doet de onderwijsinspectie een onderzoek voor voorlopige erkenning. Daarbij gaat ze na of het onderwijsaanbod voldoet aan een bij decreet bepaalde (decreet basisonderwijs, codex secundair onderwijs en decreet volwassenenonderwijs) beperkte, relevante set van de erkenningsvoorwaarden:

- bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne;
- organisatie onder verantwoordelijkheid van een schoolbestuur;
- een structuur aannemen, conform de regelgeving;
- controle van de onderwijsinspectie mogelijk maken;
- een goedgekeurd leerplan volgen;
- een beleidsplan of –contract met een CLB hebben (bij leerplichtonderwijs);
- in het geheel van haar werking de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de rechten van de mens en van het kind in het bijzonder eerbiedigen.

Deze eerste fase van het erkenningsonderzoek kan tot twee verschillende resultaten leiden:

- een positief advies voor voorlopige erkenning;
- een negatief advies voor een voorlopige erkenning.

Op basis van het advies van de onderwijsinspectie neemt de Vlaamse Regering uiterlijk op 31 augustus voorafgaand aan de oprichting een beslissing over hetzij voorlopige erkenning voor één schooljaar, hetzij niet-erkenning.

Uiterlijk zes maanden na de start van het schooljaar van voorlopige erkenning, volgt de tweede fase van het erkenningsonderzoek. Dat is een doorlichting, waarbij de onderwijsinspectie nagaat of aan de onderwijsinstelling een erkenning verleend kan worden. De onderwijsinspectie gaat tijdens deze fase na of de onderwijsinstelling voldoet aan alle erkenningsvoorwaarden, aan de hand van een grondig en breed onderzoek.

Deze doorlichting resulteert in een advies "erkenning" of een advies "geen erkenning" De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 31 maart van het schooljaar van de voorlopige erkenning .

De eventuele beslissing tot "geen erkenning" gaat pas in vanaf het daaropvolgende schooljaar, zodat zowel de rechten van de leerlingen en cursisten (inzake studiebekrachtiging), als die van de personeelsleden (de diensten van dat schooljaar tellen mee voor de loopbaan van de personeelsleden) tijdens het lopende schooljaar gewaarborgd

blijven. In elk geval zal de overheid geen terugvordering doen van gestorte salarissen en werkingsmiddelen.

Naast een nieuwe erkenningsprocedure, voorziet artikel 35 voortaan ook dat de inspectie levensbeschouwelijke vakken een aanvullende, maar (vanuit de eigenheid van deze inspectie) specifieke opdracht kan krijgen van de inspecteur-generaal. Zie 4) algemene inleiding

Art. 20. De onderwijsinspectie heeft geen rol meer bij de opname in de erkenning van vestigingsplaatsen. Dat werd via het decreet van 19 juni 2015 betreffende het onderwijs XXV geregeld.

De artikelen 35bis en 35ter mogen bijgevolg geschrapt worden.

Art. 21. De termijn binnen dewelke een instelling moet doorgelicht worden, wijzigt van 10 naar 6 jaar.

De vernieuwde werkwijze met de referentiekaders én een andere procedure zal leiden tot een frequenter bezoek aan de instellingen. Door de frequentie op te drijven en zo de vinger aan de pols te houden, wil de onderwijsinspectie de instellingen tot blijvende kwaliteitsontwikkelingen stimuleren.

Door frequenter contact te hebben met schoolteams en CLB-teams, wordt de onderwijsinspectie minder onbekend en haar werking transparanter.

Het terugbrengen van de cyclus van tien naar zes jaar heeft gevolgen voor de organisatie van het werk binnen de inspectie. Het doel van de evaluatie na twee werkjaren is de haalbaarheid van de verkorte cyclus met de huidige personeelsbezetting na te gaan en dit in relatie met de totaliteit van de opdrachten die de inspectie dient te op te nemen. Ook de gevolgen voor de organisatie wat betreft verplaatsingen door de inspecteurs en hun tijdsbesteding doorheen het werkjaar zal deel uitmaken van deze evaluatie. De tijdsbesteding van de schoolbesprekingen en de verslaggeving van de doorlichtingen moeten er ook in aan bod komen. Deze evaluatie zal wat de mogelijke effecten op de instellingen betreft besproken worden in het Overkoepelend Onderhandelingscomité van het gesubsidieerd vrij onderwijs, Sectorcomité X – onderwijs en het Comité van de plaatselijke en provinciale overheden, afdeling 2, onderafdeling Vlaamse Gemeenschap. De aspecten die met de organisatie en de werking van de inspectie te maken hebben worden besproken met de vakbonden in Sectorcomité X. De bijsturende maatregelen die de Vlaamse Regering indien nodig neemt, doen geen afbreuk aan de cyclus van zes jaren.

Art. 22. Artikel 37 voorziet voortaan dat de inspectie levensbeschouwelijke vakken tijdens een doorlichting een aanvullende, maar (vanuit de eigenheid van deze inspectie) specifieke opdracht kan krijgen van de inspecteur-generaal. Zie 4) algemene inleiding.

Art. 23. Artikel 38 van het kwaliteitsdecreet bevat de kern van de opdracht van de onderwijsinspectie tijdens doorlichtingen.

De referentiekaders, zoals ze in gezamenlijk overleg zijn uitgewerkt, die opgebouwd zijn rond de vier rubrieken: resultaten en effecten, ontwikkeling stimuleren, kwaliteitsontwikkeling en beleid en die zullen opgenomen worden in een besluit van de Vlaamse Regering, worden in dit artikel ook voor de onderwijsinspectie decretaal verankerd. Net zoals de decretaale verankering van de referentiekaders in artikel 4 van het kwaliteitsdecreet, zorgt de verankering in artikel 38 voor duidelijkheid op het onderwijsveld.

Er is voortaan een gemeenschappelijke taal, het kwaliteitsbeleid in de scholen de CLB's wordt eenduidig gestimuleerd en de onderwijsinspectie zal haar doorlichtingsinstrumenten opbouwen op basis van de referentiekaders. Dit biedt houvast voor de scholen en CLB's en voor de onderwijsinspectie.

Art. 24, 25, 27 , 28 en 29

In artikel 39 wordt niet langer bepaald uit welke onderdelen het doorlichtingsverslag bestaat en wat elk onderdeel moet bevatten. Dit is geen materie voor een decreetale bepaling. We leggen wél decretaal vast dat het verslag een onderbouwing van het advies moet bevatten. Een uitvoeringsbesluit zal de inhoud van het verslag verder uitwerken.

Een belangrijke wijziging heeft te maken met de advisering na een doorlichting.

Het advies aan de Vlaamse Regering na een doorlichting zal niet langer op drie manieren worden uitgebracht.

Er zijn nog slechts twee adviezen mogelijk en die twee nieuwe adviezen zijn: "gunstig advies " , hetgeen betekent dat de erkenning verder gezet wordt en "ongunstig advies " , hetgeen betekent dat de procedure tot intrekking van de erkenning opgestart wordt.

Een "gunstig advies" kent twee varianten. Ofwel is er een gunstig advies zonder meer, dat betekent dat de werking van de instelling in voldoende mate beantwoordt aan alle erkenningsvoorwaarden. Ofwel bepaalt het gunstig advies dat de instelling een aantal tekorten dient weg te werken. De instelling wordt in staat geacht dit op eigen kracht te kunnen realiseren en krijgt daarom een "gunstig advies met opdracht tot het wegwerken van de tekorten".

Het vroegere advies "beperkt gunstig" impliceerde dat de instelling binnen een vastgelegde termijn van drie jaar een opvolgingsdoorlichting kreeg om na te gaan of de tekorten die de onderwijsinspectie formuleerde na de doorlichting, weggewerkt waren. Hierdoor concentreerde de betrokken instelling zich vrijwel uitsluitend op de geformuleerde tekorten, hetgeen de algemene kwaliteitsverhoging niet altijd ten goede kwam.

De integratie van de bestaande opvolgingsdoorlichting in één doorlichting én de beperking tot twee adviezen past in een beleid dat vertrouwen en verantwoordelijkheid bij de instellingen legt.

Instellingen zullen immers hun aanpak om de geformuleerde tekorten weg te werken, kunnen integreren in hun kwaliteitsbeleid zonder andere lopende prioriteiten stil te leggen. Zo blijft de focus op hun volledige werking en geven ze het kwaliteitsbeleid vorm naar eigen inzicht. Dit strookt met de beleids optie om de verantwoordelijkheid voor kwaliteit en kwaliteitsontwikkeling nog duidelijker bij de instellingen te leggen.

De onderwijsinspectie zoomt bij een volgende doorlichting niet enkel in op de acties , die de instelling opzette om de tekorten weg te werken, maar ze zal deze acties en resultaten bekijken binnen het geheel van de werking van de school.

Bij het advies "ongunstig " zullen er **twee varianten** mogelijk zijn :

- het bestuur kan, mits het engagement aan de tekorten te werken en zich daarbij door externen te laten begeleiden, verzoeken om de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Hier bepaalt de onderwijsinspectie, afhankelijk van de ernst en de aard van de tekorten, autonoom wanneer zij de instelling opnieuw doorlicht.
- het bestuur kan niet verzoeken om de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

In de plaats van het verbeteringsplan komt er dus de mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Deze wijziging zorgt ervoor dat het bestuur van een instelling zich formeel engageert, maar dit niet moet staven via een administratief uitgewerkt document dat aan een formele controle wordt onderworpen.

Het bestuur kan het recht om te verzoekende procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten inroepen, als het advies van het doorlichtingsteam dat vermeldt. Aan deze vraag is geen goedkeuring maar wel een engagement gekoppeld. De onderwijsinspectie gaat hierbij uit van vertrouwen in de ontwikkelingscapaciteit van de instelling. Concreet betekent dit dat de onderwijsinspectie geen goedkeuring geeft aan een formeel plan om tekorten weg te werken. De wijze waarop het bestuur dit wil doen, is immers de verantwoordelijkheid en autonomie van het bestuur zelf.

Maakt het bestuur gebruik van dat recht, dan volgt een nieuwe doorlichting na een door de onderwijsinspectie zelf gekozen termijn. In het doorlichtingsverslag zal vermeld worden wanneer die nieuwe doorlichting ten vroegste zal gebeuren.

De figuur van het paritair college wordt daarbij verlaten gezien we ook hier terug gebruik maken van de basisfiguur van een doorlichting.

Maakt het bestuur geen gebruik van de mogelijkheid te verzoeken om de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten, dan treedt de procedure tot intrekking van de erkenning in werking. Er is geen beroepsmogelijkheid, het bestuur legt zich in dat geval neer bij het advies en wenst ook niet meer te werken aan de tekorten.

In zeldzame gevallen zal het advies de mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet wordt opgestart, niet voorzien. Het moet mogelijk zijn dat, in situaties waarbij er sprake is van zeer ernstige (kwaliteits)problemen, onmiddellijk tot intrekking van de erkenning over gegaan wordt. De bescherming van de basisrechten van leerlingen en cursisten vereist die mogelijkheid.

In dat geval zal het bestuur een beroep kunnen indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de zestig kalenderdagen na het indienen van het beroep, voert dan een paritair samengesteld doorlichtingsteam, de doorlichting in beroep uit. Dit wordt verder uitgewerkt in een uitvoeringsbesluit.

Zoals reeds vermeld zal de beperking tot twee adviezen, in combinatie met het feit dat er geen opvolgingscontroles meer zijn, maar enkel doorlichtingen, ervoor zorgen dat scholen altijd de volledige werking blijven voor ogen hebben en niet enkel de tekorten.

Op die manier wordt de passage in het decreet over frequentie en intensiteit van de doorlichting, voortaan effectiever ingevuld.

Na "gunstig advies" zal eveneens, afhankelijk van de vaststellingen, eventuele tekorten, de aard van de tekorten en de beleidskracht, snel of minder snel een nieuwe doorlichting volgen.

Voorzien in slechts twee adviezen met telkens een nieuwe doorlichting (in plaats van opvolgingscontroles en paritaire colleges met elk hun eigen reglementering), legt de verantwoordelijkheid volop bij de instellingen en gaat uit van vertrouwen in de ontwikkelingscapaciteit van die instellingen. We gaan er met name van uit dat ze de aanbevelingen ter harte nemen, zonder dat dit via een opvolging moet worden gecontroleerd. Bovendien vormt de nieuwe doorlichtingssystematiek een vereenvoudiging én een planlastvermindering.

Art. 27.

Dit artikel behoeft geen commentaar, de opheffing ervan is een technische aanpassing.

Art. 30, 33, 34, 35, 36, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45,46 en 50

De selectieprocedures voor de ambten van inspecteur, coördinerend inspecteur en inspecteur-generaal zijn erg complex, tijdsintensief en kostelijk.

Een vergelijking met de selectieprocedures in andere sectoren (bijvoorbeeld van de Vlaamse ambtenaren) toont dat één en ander eenvoudiger, duidelijker en efficiënter kan.

Bovendien worden teveel details geregeld in het decreet. De meeste bepalingen kunnen vastgelegd worden in een generiek selectiereglement per ambt, die de hele selectie kan regelen en die zal onderhandeld worden in het onderhandelingscomité van de onderwijsinspectie (OCI).

Dat generieke selectiereglement per ambt zal voor elke selectie onder meer aangeven welke diploma's, getuigschriften, ervaringsbewijzen,... toegang geven tot de selectieprocedure, aan welke vormvereisten de kandidaatstelling moet beantwoorden, binnen welke termijn de kandidaatstelling moet gebeuren, welke testen er zullen afgenomen worden en met welke criteria,....

Daarnaast kan er bij elke specifieke werving een specifiek selectiereglement opgemaakt worden, wanneer er bovenop de bepalingen uit het generieke selectiereglement, nog specifieke diploma's, getuigschriften, ervaring...vereist zijn. Wanneer er bovenop de generieke testen, nog specifieke vereist zijn, enz...

Werken met selectiereglementen zal flexibiliteit toelaten omdat ze makkelijk kunnen aangepast worden aan de omstandigheden en de noden van het moment.

De selectiereglementen zullen garant staan voor heldere en duidelijke procedures. Het advies van het OCI zal de betrokkenheid van de het personeel garanderen.

We leggen dus niet meer decretaal vast hoe een kandidatuur moet ingediend worden, of er al dan niet extern moet getest worden, uit hoeveel fasen de selecties moeten bestaan, hoelang kandidaten in een werfreserve blijven, welke competenties worden getest, enz...

Het OCI wordt betrokken bij de opstellen van de generieke selectiereglementen en wordt ingelicht over de specifieke selectiereglementen

De werving van de inspecteur-generaal kan niet langer gebeuren zoals voorheen, vermits de onderwijsinspectie nu een autonome entiteit is binnen het beleidsdomein onderwijs. Er zal voortaan geselecteerd worden conform de selectie van een ambtenaar-generaal van de Vlaamse Gemeenschap.

De inspecteur-generaal kan, samen met de leidend ambtenaren, deel uitmaken van de beleidsraad en het management orgaan van het beleidsdomein onderwijs. Dit houdt in dat de inspecteur-generaal in zijn functioneren rekening houdt met de doelstellingen van de Vlaamse Regering voor het beleidsdomein onderwijs en dat deze opdracht vertaald wordt in een plannings- en evaluatiecyclus. Op basis van de beoordeling van deze - voor leidend ambtenaren generieke - taken, kan de inspecteur-generaal een managementtoelage ontvangen volgens de regels van het Vlaams Personeelsstatuut.

Art. 31, 32, 35, 37,39,, 48, 49,51, 52, 53, 54, 55 en 56.

Momenteel bestaan naast elkaar: de proeftijd, de aanstelling voor bepaalde duur en de aanstelling voor onbepaalde duur.

Het kwaliteitsdecreet bepaalt niet helder welke figuur voor welke situatie moet gebruikt worden en dat zorgt voor verwarring, vermits voor elke figuur andere "regels" gelden.

In de praktijk is het reeds zo dat de beginnende inspecteurs eerste een aanstelling voor bepaalde duur krijgen.

We bevestigen dat voor de toekomst door in de regelgeving de proeftijd te schrappen.

Een beginnend inspecteur zal een aanstelling voor bepaalde duur krijgen, met een automatische beëindiging op het einde van het schooljaar. Ook voor het tweede werkjaar is er een aanstelling van bepaalde duur, met een automatische beëindiging op het einde van het schooljaar.

Vanaf het derde schooljaar volgt dan een aanstelling voor onbepaalde duur. Die aanstelling bevat geen stage of proefperiode meer.

De aanstelling voor onbepaalde duur leidt tot de vaste benoeming, maar de periode voorafgaand aan de vaste benoeming is afhankelijk van het contingent aan vast benoemden.

Met deze wijziging werken we analoog met het onderwijs, waar ook eerst met aanstellingen voor bepaalde duur gewerkt wordt, gevolgd door TADD en vaste benoeming.

Art. 57. Tot eind 2017 gaan er doorlichtingen door volgens de "oude regelgeving", vanaf 1 januari 2018 geldt nieuwe regelgeving.

Om de overgang van het ene naar het andere systeem vlot te laten verlopen zijn enkele overgangsmaatregelen nodig.

Scholen die voor 1 januari 2018 een advies "beperkt gunstig" hebben gekregen volgens de "oude regelgeving", moeten nog een opvolgingscontrole krijgen. Scholen die voor 1 januari een advies "ongunstig" hebben gekregen, moeten een nieuwe doorlichting krijgen door een paritair college.

Om te vermijden dat we nog voor meerdere jaren met verschillende soorten doorlichtingen moeten werken - opvolgingen en paritaire colleges volgens de oude regelgeving en doorlichtingen volgens de nieuwe regelgeving - voorzien we dat :

- de scholen met een "beperkt gunstig", geacht worden een "gunstig advies" te hebben. Dat betekent dat die scholen geen opvolgingscontrole meer krijgen. Deze scholen zullen wel snel een nieuwe doorlichting krijgen volgens de nieuwe regelgeving.
- de scholen met een "oud ongunstig" nog een nieuwe doorlichting krijgen door een paritair college volgens de "oude regelgeving". De uitspraak die het paritair college kan doen na de doorlichting loopt dan weer wél volgens de nieuwe regelgeving.

Hoofdstuk 6. Wijzigingen aan de codex secundair onderwijs van 17 december 2010

Art. 59 tot en met 62.

Ingevolge de wijzigingen aan het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs worden volgende wijzigingen doorgevoerd in de codex secundair onderwijs van 17 december 2010:

- de voorlopige erkenning van nieuwe instellingen van het secundair onderwijs wordt ook in de codex secundair onderwijs decretaal verankerd, overeenkomstig de

principes van het nieuwe artikel 35 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs (cfr. supra, artikel 18). Hiertoe wordt ook een definitie van de onderwijsinspectie ingevoegd in de codex secundair onderwijs.

Daarnaast wordt er een informatieplicht ingeschreven in hoofde van het schoolbestuur over de voorlopige erkenning en de beslissing tot erkenning of niet-erkenning.

- De onderwijsinspectie heeft geen rol meer bij de opname in de erkenning van vestigingsplaatsen. Daarom werd voor het secundair onderwijs artikel 35ter van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van het onderwijs geschrapt. De daarin opgenomen nog relevante bepalingen worden overgenomen in de codex secundair onderwijs.

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Art. 63. Dit artikel behoeft geen commentaar. Het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 1997 betreffende de erkenning, de subsidiëring en financiering van scholen in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs is zonder voorwerp geworden.

Art. 64. De bepalingen van dit decreet treden in werking op 1 januari 2018.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS